

rito servata utrimque virginitate : cumque mortua in sepulchrum deponeretur et maritus diceret : « Gratias ago Deo meo quod ei conjugem meam reddam impollutam : » ipsa de sepulchro vocem reddidit : « Sile, sile vir Dei, quia non est necesse nostrum nemine interrogante aperire secretum. » Timuit nimirum sapientissima virgo conjugii, ne meritum virtutis dum prodit, perderet. Denique quamobrem putatis, præcepit Elisæus servo suo Giezi misso cum baculo ad excitandum a morte puerum, ut neminem per viam saluaret ? IV. Reg. IV. Nimirum ne miraculum faciendum ulli aperiret, et ita per inanem gloriam miraculum impediretur, ut notat Theodoretus q. XVII.

II. Stulta, quia prodit animi levitatem, et ofuscatur primum virtutes aliaque heroica facta cæteroquin laude digna ; uti contingit Mario duci alias probatissimo, qui præclaris suis actis per inanem jactantiam tenebras offudit. Unde dicimus : « Propria laus sordet. » Et Cato : « Non te collaudes, nec te culpaveris ipse. Hoc faciunt stulti, quos gloria vexat inanitas. »

Quare sicut majores umbræ ostendunt solem esse depressiorem, adeoque jam inefficaciorem, et contra minores umbræ, solem arguunt altiorum et vim majorem præditum ; ita quo quisque magis se dilatat ostendendo se et sua, tanto se viliorem et invalidiorem ostendit ; et contra. Mira res et ænigmati similis hæc est, dum laudem tibi præripis, laudem perdis ; dum respicis, acquiris : nimirum dum laudem tibi usurpas, alienam eam tibi indebitam esse prodis ; unde perdere mereris. Places tibi in oculis tuis ; sed si haberes oculos meos vel alterius, tibi minime placeres, dicebat quidam glorioso hujusmodi militi.

III. Odiosa, quia injuria quadam afficit audientem et quasi pro amente habet. Nam cum sapiens ridere et abominari soleat eum, qui seipsum laudat, ideo sui laudator quærit sibi stultum, cui merces suas foetentes ac putridas vendere, aut saltem vanales exponere queat. Solus enim insipiens non offenditur ; cum audit aliquem proprias decantare laudes. Unde Xenophon dicebat, eam laudem esse molestissimam, quam sibi quisque ipse tribuit, apud Plut. de sui laude, etc. Qui detrahit aliis, per horam auditur et toleratur : qui vero seipsum laudat, gravis et molestus est audienti etiam per breve temporis spatium ; quam ob causam David Psal. XI. dixit : *Disperdat Dominus linguam magniloquam.* Et Sapiens Prover. c. XXVIII. *Qui se jactat et dilatat, jurgia concitat.* Intellexit hoc et Cato ille, qui interrogatus cur inter multos nobiles ipse statuam in foro non haberet ? « Malo, inquit, bonos ambigere, quamobrem di non meruerim ; quam quod gravius est, cur

impetrarim mussitare ; » apud Majol. tom. II. canic. coll. I. Sapit igitur et gratus est quisquis laudem vel gloriam sibi non arrogat, tametsi eam meruit. « Nos quoque, inquit S. Chrysostomus, hom. III. in Matth. famulos habentes, tunc eos maxime comprobamus, quando cum bona gratia in omnibus obsecuti, nihil se grande arbitrantur egisse. Itaque si bona tua vis magna facere moli ea magna putare. » Sic ille.

IV. Suspecta et temeraria. Excæcati enim philautia sæpe laudant, quæ laudem non merentur : et si eorum gesta in lucem protraherentur, sæpe futilia et inania deprehenderentur. Qui multum ostentant, plerumque parum præstant. Larus avis cum parit, multum clamorem edit, at vero tandem plumosum et paucam carnis partem edit, Pier. l. XXIII. hierogl. Ita apud Lucianum in dial. advers. indoctum. Evangelus Tarentinus in theatro fidibus certaturus cum aliis, prodit auro, purpura et gemmis insingois, cithara supra quam dici potest, aureis annulis, gemmis, picturis exornata, ita ut spectatores omnes in admirationem raperet et incredibili spe repletet ; verum aggressus ludere, personat agreste quiddam inersque et incompositum, simulque dum immodice citharam increpat, rumpit tres fides ; itaque ab omnibus derisus, a ludorum vero præfectis loris cæsus et theatro exturbatus est. Hunc secutus Eumelus quidam Eleus, pervetustam citharam afferens, cujus lignei erant clavuli, ipse vestem indutus, vix una cum ferro decem denariorum pretii. At ille et bellum edebat carmen, et rite sicut ars poscebat, chordas feriens modulabatur.

Itaque et victor abibat, præconis voce proclamatus. Quis non videt hic jactabundum hominem suis coloribus depictum ? Simile certamen fuit Goliathi et Davidis : quorum ille jactabundo ore dicebat : *Numquid ego canis sum, quod tu venis ad me cum baculo ? Veni ad me et dabo carnes tuas volatilibus cæli et bestiis terræ.* Thalmudistæ aiunt, vel fingunt potius eum dixisse : Expuam in te ut submergaris in saliva mea : aperiam os meum et glutiam te. David contra in nomine Domini confisus obviat illi cum baculo et funda prævaletque contra eum, I. Reg. XVII. *Non ergo gloriatur accinctus æque ut discinctus,* ait Achab ad regem Syriæ, III Reg. XX. Exitus acta probat : nec potest quisquam secure gloriari ante ultimum illum judicii diem, qui unus omnia patefaciet. « Soli Deo de se credendum est, inquit S. Hilarius, qui solus se novit. » Et I. Reg. II. *Nolite multiplicare loqui sublimia gloriantes ; recedant vetera de ore vestro, quia Deus scientiarum Dominus est,* quasi dicat : ne gloriemini quasi angelorum et senum scientia polleatis ; quia Deus scientiarum Dominus est.

V. Vana et inanis. Vel enim laude indignum

est quod jactas ; et immerito gloriaris ac vanus es : vel dignum ; et laus Deo potius debetur, quam tibi. Unde Apostolus I. Cor. IV. ait : *Quid habes quod non accepisti ? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis ?* Nam et quod velis bene agere a Deo est ita te movente, ut libere velis. Et licet opus bonum sit laude dignum (ad Rom. II. *Gloria et honor in omnem animam operantis bonum*) vult tamen Deus ut eum honorem ab ipso expectes, velut ejus causa et fonte. Sic voluit ut Adam imponeret nomina animalibus brutis : non tamen sibi ipsi, sed ipse ei nomen imposuit ; quia vult ut alios quidem honoremus, nostrum tamen honorem, titulum et nominis celebritatem ab ipso capiamus. Deus principale agens in bonis nostris operibus est, ipse movet et excitat ad agendum, vires dat ad perficiendum, cooperatur et manum quasi ducit agentibus : *Numquid ergo gloriabitur securus contra eum, qui secat in ea ? Aut exallabitur serra contra eum a quo trahitur ?* inquit Isaias c. X. Itaque « Fratres, inquit S. Bern. serm. XIII. in Cant. nemo vestrum velit laudari in vita ista ; quia quidquid hic favoris captas, quod ad Deum non retuleris, ipsi furaris. » Gloria operum nostrorum anathema est Deo ; nec sine gravi sacrilegio licet aliquid de eo furari vel contingere. Scimus quam punitus sit ille Achan, qui furatus est de anathemate, Jos. VII. Quemadmodum ergo castissimus patriarcha Joseph heram suam domino reliquit illibatam, quod uxor ejus esset, Gen. XXXIX. ita nos relinquamus Deo gloriam ; ipse enim dixit : *Gloriam meam alteri non dabo.* Isa. XLVIII.

Denique observandum, quod S. Isidorus in orat. de humilitate scribit : « Qui rebus externis gloriantur, in iis a bestiis superantur. Magna corporis mole præditus es ? Quæ est hæc si cum elephantis mole comparetur ? Fortis es et intrepidus ? At leo longe te superat, de quo scriptum est : Leo fortissimus animalium ad nullius pavebit occursum. Cantu ac vocis modulatione insignis es ? At cycnus, lusciniæ et plurimæ aliæ vocales aves, majus miraculum in suo cantu excitant. Pulcher es ? Et pavo insigni pulchritudine præstat, et aves aliæ multæ et scorta etiam pulchritudine gloriantur. Arte aliqua præstas ? Quid in hac re apibus est sapientius, quarum opera quis pictor, aut geometra possit imitari ? Tenui ac subtili veste uteris ? Hac te superant araneæ. Celeritate pedum vales ? Rursus primatum tenent lepus, caprea, etc. Acuto visu præditus es ? Non ut caprea, ut aquila. Acute audis ? At acutius asinus. Acuto es odoratu ? Canis te superat. » Omnia hæc expendit absque dubio S. Joannes, qui nihil præter vocem se reputans, respuit honorum titulos, et proinde a Christo tanto magis laudari promeruit : sciens

id Prov. XXVII. *Laudet te alienus, et non os tuum.* Idem accuratissime præstitit Christus, qui miracula sua, tametsi poterat, non tamen sibi, sed Patri adscripsit : uti Luc. VIII. *Narra quantal fecerit tibi Deus, etc.* Quos duces et magistros nostros imitemur, auditores, ut tandem ab ipso judice nostro Christo laudari mereamur in judicio.

CONCIO VI.

DE FACILITATE ET SUAVITATE CONFESSIONIS.

I. Confessio facilis respectu expiationum aliarum nationum. — II. Respectu tribunalis mundi. — III. Respectu damnationis æternæ. — IV. Respectu vermis conscientiæ. — V. Respectu fructus.

THEMA.

Confessus est et non negavit. Joan. I.

Judicum cap. XIV. legimus Samsonem, cum descenderet in Thamnata ad desponsandam sibi uxorem, et appropinquaret vineis oppidi, obvium habuisse catulum leonis sævum et rugientem, sibi occurrentem, cujus tamen aspectu nihil perterritus Samson, irruente in se Spiritu Domini, *Dilaceravit leonem, quasi hædum in frusta discerperet, nihil omnino habens in manu.* Postea cum ad eundem locum reversus esset, vidit examen apum et favum mellis in ore leonis, quem occiderat : acceptum igitur favum comedit in via, atque ita reperit dulcedinem, ubi minime quævisisset in truculento animali. Existimo non paucos esse, qui ad proximam Christi Domini festivitatem desiderent quidem et ipsi uxorem sibi desponsare, Dei gratiam videlicet, suavissimam cordis humani conjugem, et optatissimum adjutorium. Sed vero in ipso itinere occurrit illis catulus leonis rugiens et sævus, confessio videlicet. Sic enim Jacob dixit de filio suo Juda : *Catulus leonis Juda,* Gen. XLIX. (Judas autem confessio exponitur) qui quidem multos terret, ut a cæpto itinere resiliat. Neque rationes illis desunt, quibus timiditatem suam excusent ; nam sævus est, inquit, hic leo, quia in confessione cogor peccata mea pervestigare, eaque ipsemet prodere, et me quodammodo infamem reddere ; quomodo enim mihi non credetur, si meipsum reum profitear ? Deinde rugiens est, sicut catulus, quia rugiet contra me confessarius per increpationem et pænæ injunctionem. Fugiamus igitur hunc leonem sævum et rugientem, differamus confessionem usque ad aliud tempus. Quam bene de istis heroibus dixit Sapiens, Prov. XXII. *Dicit piger : Leo est foris in medio platearum, occidendus sum.* Et Prov. XXVI. *Dicit piger : Leo est in via et Leena in itineribus ?* Sed non ita Samson, quin potius audacter irruit in leonem et discerpsit eum in frusta quasi hædum : (quod faciendum in confessione, cum minuta-

tim peccata enucleantur et recensentur) et paulo post invenit in eo examen apum, et favum mellis, quo reficiebatur. Hocque ipsum experiuntur, qui in confessionem audacter irruunt. Quare in presenti ostendam non ita sævum esse hunc leonem, uti existimatur.

I. Remedium confessionis facile est respectu aliorum mediorum, quibus utebantur aliæ sectæ ad peccata sua expianda. Nam ex historiis constat gentiles pro expiatione peccatorum suorum solitos offerre quandoque proprios liberos; pro expiatione integræ civitatis, quandoque centenos, quandoque millenos homines. Ammonitæ et aliqui Judæi proprios liberos igne cremandos offerebant idolo Molocho: Levit. XVIII. Jer. XXII. Psal. CV. Carthaginenses, infantes principali honore insignes, quos sors jacta designasset, in regis ornatu Saturno immolabant: et cum ab Agathocle victi essent, ad reconciliandos sibi deos suos, quos iratos sibi putabant, una vice ducentos nobilium filios mactarunt, diisque immolarunt: Festus apud Lactant. lib. I. de falsa relig. cap. XXI. Apud Lacedæmones erat confessionis ritus talis, ut deprehensi in delicto cogerentur aram circumire et compositam in seipsos vituperationem cantare. Plut. in Lacon. n. CDXXII. Horribilior adhuc apud Mexicanos ubi peregrini in bilancem impositi protrudebantur ferro rotarum instrumento in altissimum præcipitium, ibique tenebantur, donec plene confiterentur de omnibus peccatis, cujus indicium erat, si lanx vacua æquaretur alteri, in qua sedebat confitens (quod dæmon efficiebat) quod nisi fieri cernerent improbi sacrificuli, præcipitabant miserum, ut scribit ex Josepho Acosta, auctor Germanicus, de rebus Americæ.

Judæi vero in lege veteri pro varietate peccatorum suorum varia offerre et immolare pecora debebant, modo vitulum, modo arietem, modum agnum, modo hircum, modo capram, ut habetur, Levit. XLV, 6. Et quidem juxta mensuram æstimationemque peccati, ut habetur Levit. V. et VI. ut scilicet si grave esset delictum, daretur aries melior; si leve, vilior et minoris pretii: et proinde singuli etiam sacerdotibus annuntiare peccata sua debebant, ut dignoscere illi possent, num debita offerretur hostia pro peccato. Quin etiam hodie Judæi in festo expiationis una cum peccatorum suorum confessione, loco satisfactionis plagas sibi infligunt. Et hi quidem uti gentiles nihil inde lucrabantur: Christianis confitentibus remissio et gratia confertur.

Jam igitur videmus expiationem christianam tantummodo esse leonis catulum, adhuc edentulum ac ludibundum: expiationes vero gentilium et Judæorum fuisse quasi leones sævos.

Quid enim si cum gentilibus pro peccatis nostris filios nostros et amicissimos quosque immolare cogemur? Quid si in nos publicam canere cantilenam? Quid si cum Judæis, non solum peccata nostra prodere, sed etiam pecoribus nostris redimere cogemur et nos ipsos verberare? Equidem hoc a nobis Deus exigere posset, idque facere paratus erat Michæas in persona populi Israelitici, cap. VI. dicens: *Numquid offeram ei holocaustomata et vitulos aniculos? Numquid placari potest Dominus in millibus arietum, aut in nullis millibus hircorum pinguium? Numquid dabo primogenitum meum pro scelere meo, fructum ventris mei pro peccato animæ meæ?* Sed quam bonus Israel Deus! Modo enim non aliud a nobis requisivit Christus quam ut offerremus ei vitulum labiorum nostrorum, id est peccatorum confessionem, ut prædixit Oseas, c. XIV. dicens: *Convertimini ad Dominum et dicite ei: Omnem aufer iniquitatem, accipe bonum, et reddemus vitulos labiorum nostrorum,* hoc est, confessionem peccatorum, ut exponit S. Ambrosius epistol. XXVIII. ad Theodos. « Erant tunc, inquit sacrificia pro delictis: hæc sunt sacrificia penitentiae. » Hos vitulos mactamus, cum nos ipsos culpamus et dolore de peccatis concepto verberamus; exenteramus, cum peccata nostra sacerdoti aperimus; exoriamus cum per opera satisfactionis vetustam pellem exuimus, et novam vitæ conversationem inchoamus. Utros ergo vitulos malumus immolare? Vaccarumne et labiorum simul, ut Judæi? An labiorum tantum ut Christiani?

II. Respectu tribunalis mundi, ubi scelorum rei gravissime torquentur, donec scelera fateantur, et postquam ea confessi sunt, suppliciis afficiuntur. At non ita in tribunalis penitentiae; ubi nec ad confessionem torquentur nec morte plectuntur; sed vita donantur, modo sincere confiteantur. Qua de re audi S. Chrysost. serm. de penitent. et confess. et homil. III. de Ozia et hom. VII. in act. Apostol. « In externis judiciis, inquit, post confessionem confusio et pœna: in divino virtus, justitia, merces et absolutio. Idcirco Psalmista suspiciens illud ipsum, ne quis veritus pœnam post confessionem, neget peccata, ait Ps. CXVII. *Confitemini Domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia ejus.* Et propheta: *Dic tu prior peccata tua ut justificeris. Quis confunditur confiteri peccata, ut solvat peccata? Num propter hoc jubet Deus confiteri te, ut hominum more puniat te? Non ut puniat, sed ut ignoscat.* » Et hom. III. ad pop. Antioch. « Ex alienis iudiciis, inquit, si quis cui captorum, latronum, furumve diceret, ut peccata fateretur et a pœna dimitteretur, omni certehoc promptitudine susciperet, salutis

cupiditate pudorem contemneret. Hic vero non id fit; sed et peccata tamen Deus dimittit, nec ea cogit presentibus aliis enunfiare. » Et hom. III. de Ozia. « In mundanis quidem ac forensibus judiciis, inquit, post accusationem et criminum confessionem restat mors. At apud divinum tribunal, post utrumque corona; si tu teipsum inutilem dixeris, ego te ut utilem coronabo, etc. » Et hom. VII. ad pop. « Judices, ait, cum latrones ceperint et sacrilegos, non quomodo ipsos reddant meliores considerant, sed quomodo ab ipsis peccatorum pœnas exigant: Deus autem contra, cum aliquem ceperit peccatorem, non considerat quomodo sumat supplicium, sed quomodo ipsum corrigat et meliorem faciat et in futurum inexpugnabilem. Itaque et iudex pariter et medicus et magister est. » Hæc ille. Quæ sententiæ quem non excitent ad amplectendam ambabus ulnis confessionem? Quis dubitat posse Deum, si vellet, adhuc gravius plectere nostra peccata, quam nos ipsi ea plectamus in sinitibus? Sed ipse in suo nos tribunali absolvere cupit, non damnare. Itaque in tribunalis Dei fateri tua peccata, quia ad salutem operatur confessio. Cum Herodes primus duos filios suos Alexandrum et Aristobulum apud Cæsarem insolentiae, tentatque veneficii accusasset, ut refert Josephus, l. XVI. antiq. c. VII et VIII. Alexander versa ad ipsum patrem oratione sic exorsus est: « Pater quam benevolo sis erga nos animo, satis declarat hoc ipsum iudicium. Si enim aliquid triste de nobis statuisset, nunquam ad omnium servatorem, id est, Cæsarem nos adduxisset. Poteras enim vel pro regia vel pro patria potestate, in fontes animadvertere. Cæterum adducere nos Romam, et hunc, id est, Cæsarem, testem ac arbitrum facere, servare volentis argumentum est. Nemo enim ad fana ac templa adducit, quem velit perdere. » Pari ratione, quam benevolo sit erga nos animo Deus vel hoc argumento ostendit, quod si aliquid triste de nobis statuisset, nunquam ad omnium Servatorem Christum ejusque vicarium, confessarium nos adduxisset. Poterat enim pro divina majestate in fontes animadvertere. Cæterum adducere nos ad confessionis tribunal, servare volentis argumentum est. Nemo enim ad templum ducit, quem vult perdere. Quando igitur tanta est tribunalis Christi suavitas; *Adeamus cum fiducia,* inquit Apostolus ad Hebr. IV. *ad thronum gratiæ ejus.* Hoc tribunal Christi figuratum est per illud Salomonis, cui duo adstabant leones, sed fictitii tantum, nocere non valentes. Circa tribunal mundi, apparitores et carnifices sunt, funes, catenæ, castastæ et tormenta alia; circa tribunalis Christi, gratia, medicina, consolatio, instructio, preces.

III. Respectu damnationis et confusionis æter-

næ. Qua de re Tertullianus l. de pœnit. ait: « Si de exomologesi retractas, gehennam in corde considera, quam ibi exomologesis extinguit; et pœnæ prius magnitudinem imaginare: ut de remedii adeptione non dubites. » Et S. Augustinus l. de visitat. infirm. c. V. ait: « Melius est coram uno aliquantulum ruboris tolerare, quam in die iudicii coram tot millibus hominum gravi compulsa denotatum tabescere. Cogita ergo confessarium fore unum ex illis, qui iudicio illi intererunt: nec erubescas nunc ei magno tuo commodo manifestare, quod tunc aperte cognosces cum insigni adeo pudore et contemptu tuo. » Sic ille. S. Basilius in lib. de virginit. ait, nos pictoribus esse similes, qui dum murum pingunt, velamen sibi et picturæ obducunt; opere vero absoluto, velum amovent, et omnibus pictura patet. Ita enim nos sub corporis velamine animas nostras pingimus, et qui Christum in nobis depingere deberemus, sæpe pingimus Judam, Herodem, Barabbam, diabolum, ideoque sedulo cavemus, ne quis picturas istas videat, nolimusque censorem et correctorem admittere confessarium; sed tandem detrahatur mors velamen istud, et tunc non confessario tantum, sed toti omnino mundo clarissime patebit, quidquid in vita pinximus. Quid igitur eligendum putas: admittere conspectum totius mundi, an vero unius tantum sacerdotis, qui et ipse homo et peccator est, quique nullis pœnis et censuris cogi potest, ut aliquid de confessione prodatur, ac si quid evulgaret, gravissimis subjaceret pœnis? « Si hoc fecerit, inquit, S. Gregorius Mag. de pœnit. d. VII. c. Sacerdos, deponatur et omnibus diebus vitæ suæ ignominiosus peregrinando pergat. » Et in magno concilio Lateranensi dicitur: « Si sacerdos sigillum confessionis violaverit, deponatur et ad perpetuam penitentiam in arcto monasterio peragendam concludatur. » Nec timendum ne etiam confessarius facile recordetur peccatorum tuorum, quia plurimas audit confessiones. Unde de eis dicitur: *Peccata populi mei comedent.* Oseæ cap. IV. Si autem rogarer quid ante sex, vel novem dies comederim, jam non possem amplius dicere; sic evenit confessariis. Quod comeditur, absconditur, aboletur, digeritur; sic peccata in confessione audita. Quando igitur hic peccata aperimus, ea abscondentur, et teget illa Deus, quia non recordabitur amplius. Tametsi enim in iudicio apparitura sunt etiam peccata electorum, apparebunt tamen ad gloriam eorum non ad confusionem. Peritus acupictor rupturam vestis ita belle resarcit, ejus loco gemmam vel florem inserendo, ut vesti decorem potius afferat quam deformitatem. Sic vulnera justorum apparebunt in iudicio bellissime resarta a celesti acupictore Christo, per gratiam

illius, ut splendorem potius illis quam ignominiam allatura sint. Id quod etiam in presenti cernimus, dum scimus, legimus et audimus multa sanctorum peccata, quæ hic expiarunt, propter quæ eos nequaquam vilipendimus, sed potius laudamus et admiramur. Contra vero si hic texerimus peccata nostra, ea tunc coram toto mundo aperientur, imo nos ipsi, compellente conscientia, aperire et confiteri cogemur, sed sine fructu, imo ad majorem nostram damnationem. Atque ita fiet, quod prædixit Amos cap. V. *Væ desiderantibus diem Domini: ad quid eam vobis? Dies Domini ista, tenebræ et non lux. Quomodo si fugiat vir a facie leonis, et occurrat ei ursus. Vult dicere, qui hic fugit Deum parentem, ibi inveniet sævientem. Sed nonne leo crudelior et horribilior est urso? Nequaquam; quia leo prostratis parcat, ursus vero in jacentes acrius sævit. Audi Ovidium. l. III. de tristib. eleg. V.*

Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni:
Pugna suum finem, cum jacet hostis, habet:
Ast lupus et turpes instat morientibus ursi.
Et quæcumque minor nobilitate fera est.

Modo igitur Deus quasi leo est, quia prostratis ante pedes suos, (qui sunt confessarii) parcat, ignoscit et peccata tegit. Ibi vero occurret eis *Quasi ursus raptis catulis*, uti prædixit per Oseam cap. XIII. et tunc prostratis et confitentibus non modo non parcat, sed magis in eos sæviet, eorumque scelera coram toto mundo puniet. Elige igitur nunc quem obvium tibi malis, ursam an leonem? Elige quod vis: «Si non confessus lateas, inquit Augustinus in comment. in Ps. inconfessus damnaberis.» Quid non faciunt aliqui incarcerati cum sciunt se convictos et supplicio afficiendos, ut publicam illam confusionem effugiant? Aliqui in carcere sibi necem inferunt: alii mira excogitant quomodo sibi funes faciant, quibus demittere se possint: alii altissimis e locis desiliunt, et crura frangunt: alii per arcitissimas fenestrellas intorquent ut effugiant. Et quid confusio ista cum illa universalis?

IV. Respectu pænæ et tormenti, quod sustinet peccator a verme conscientia et propriis peccatis: de his enim Ecclesiasticus cap. XXI. dixit: *Quasi a facie colubri fuge peccata: et si accesseris ad illa, suscipient te*, id est, tractabunt te ut leones, ait ibi Emmanuel Sa. Nam subjungitur: *Dentes leonis, dentes ejus, interficient animas hominum*. Remorsus igitur conscientia morsus sunt leonis. Ad hæc sicut leo metuunt res minime metuendas uti rotarum orbis circumactos currusque inanes, et gallinaceorum cristas cantumque, quasi urgente parricidii remorsu, quod dum nascitur, matris ventrem discerpit, ut scribit Plinius, vulgo ita creditum l. VIII. cap. XVI. *Sic cum sit timida nequitia, dat testimo-*

nium condemnationi: semper enim præsumit sæva perturbata conscientia, ait Sapiens Sapient. XVII. *Terrebit eos sonitus folii volantes*, ait Deus Levit. XXVI. *et ita fugient quasi gladium, cadent nullo persequente, etc.* Cujus rei testis est experientia. Hinc enim semper pavent, et nullibi consistere possunt, uti Cain; alii sibimet necem inferunt, uti Judas; alii aculeos sufferre scelerum, cum nequeant ipsimet ea produnt, uti Antiochus et Creusa apud Euripidem in Ione, qui ut flagellantis conscientia stimulos leniret, detexit occultum stuprum suum. Nec dubium quin, eadem perurgente, venerint ad Joannem in desertum peccatores confitentes peccata sua, Marci XI. Quis enim, quæso, eos ad hanc confessionem adegit? Non lex scripta, neque Joannes, sed accusatrix utique et lancinatrix conscientia.

Ex quibus patet cor peccatoris esse quasi speluncam leonum, rugitu suo totum cubile cordis concutientium. Ejusmodi habitationem nactus aliquando erat Malchus monachus fugitivus, ut scribit in vita illius sanctus Hieronymus. Cum enim postquam monasterio deserto, captus in servitutum ductus esset ab Ismaelitis et ab hero profugisset, ipso insequente territus speluncam subiit. Unde cum egredi juberetur et jamjam extrahendus esset, læna prodiit, qua intrantem heri servum occidit, et mox deinde alterum. Unde adhuc magis sibi timere Malchus cepit, cum se apud leones divertisse sensit. Mox tamen, ubi læna visam se esse sentiens, catulum suum extulit et speluncam deseruit, recreatus est Malchus et incolomis evasit. Ejusmodi hospitium et cubile est peccatoris cor. Foris expectat eum Dei, a quo profugit, gladius: quærun extrahere e corpore animam dæmones: intus angit peccatorum conscientia velut læna, quæ nisi catulos suos offerat per confessionem, quietem nullam dabit. Quid igitur non libenter facere debet homo, ut tam malos fugiat hospites? Quis non malit occurrere uni catulo leonis, quam leonibus et lænis cobabitare? Hos autem fugies per confessionem. Unde sponsus ad sponsam ait Cantic. IV. *Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano, veni, coronaberis de cubilibus leonum, de montibus pardorum*; persequentium scilicet te. Addit vero *Veni coronaberis*; quia per confessionem coronatur homo divina gratia, spirituale gaudium afferente.

V. Ingens fructus, qui per eam comparatur; sanitas videlicet animæ et gaudium cordis, quod esse potest argumentum suavitatis confessionis. Et hoc designat mel, quod habuit in ore catulus leonis, quem occiderat Samson. Quid enim hoc mel aliud, nisi suavissimum illud verbum confessarii: *Ego te absolvo? Pe-*

rinde enim est, ac si dicat: *Dono tibi omnia debita, quæ apud Deum contraxisti: aufero tibi omnes catenas, quibus in carcere diaboli ligatus tenebaris, et aperio tibi carcerem ut libere abeas: sano tibi omnes infirmitates tuas: deleo te de libro mortis, et inscribo te in librum vitæ: surge et abi, Omne debitum dimisi tibi: surge velociter, et discede, Quia ceciderunt catene de manibus tuis. Surge, tolle grabatum tuum, et ambula, etc.* O mel suave! Quam dulce putatis fuisse verbum illud Domini in aure leprosi: *Volo, mundare?* Et illud in aure paralytici: *Confide fili, remittuntur tibi peccata?* Et illud in aure adulteræ: *Nec ego te condemnabo?* Totum hoc comprehenditur illa voce: *Ego te absolvo.* O vocem melleam e cælo delapsam! Verius enim quam populus ille blandiens Herodi concionanti: Actor. XII. exclamare possumus: *Dei voces et non hominis*. Quam multi non dico homines, sed populi existunt, qui hujus virtutem vocis vel miseri non intelligunt, vel si intelligant, habere non possunt? Et si hoc scirent, quod nos per fidem scimus, quid non agerent, quantum iter non susciperent, ut hanc audire vocem possent? Unde cum languido illo, Joan. V. vere dicere possunt: *Hominem non habeo, ut mittat me in piscinam*. Quid enim medica illa piscina designavit, nisi sacramentum pœnitentiæ quod a magno illo consilii angelo, de cælo ad nos delapso, vim accepit abluendi quævis scelera? Sed hominem non habent quam plurimi peccatores; non habent confessarios, a quibus mittantur in hanc piscinam. Atqui nos an quæso dicere possumus: *Hominem non habeo?* Ecce hic et ibi et ubique expectant nos ejusmodi homines. Neque semel in anno tantum prostat hæc medicina sed quotidie; et habemus quotidie homines, qui mittant nos in piscinam. Sed eo nunc res devenit, ut e converso confessarii dicere debeant: *Hominem non habeo*, quem mittam in piscinam. Sedent confessarii in templo multis sæpe horis, sed homines non habent, quos mittant in piscinam. Quæ tandem hujus rei causa, cum pro sanitate corporali recuperanda in piscina probatica tantus fuerit populi concursus, ut languidus ille per triginta et octo annos ibi jacens, non potuerit in aquam primus descendere, ut qui solus sanabatur? Num quia non credimus tantam esse vim confessionis? Et væ nobis: quo enim alio remedio a peccatis liberabimur? Quam habemus fidem, si istam non habemus? Num forte, quia hoc lavaero minime egemus? Et rursus væ nobis: tunc enim multo maxime ægrotamus, cum ægrotos nos esse nescimus, et nos ipsos mendacii pane pascimus, qui tamen postea in ore nostro fiet calculus, juxta id Prov. XX. *Suavis est homini panis mendacii, et postea im-*

plebitur os ejus calculo. Qui enim nunc negligunt confiteri, quasi non indigeant, aliquando volent, et non poterunt; et tunc fel et absinthium invenient in ore. Aggrediamur itaque animose hunc catulum, dilaceremus et in frustra discerpamus: erit enim, cum regressi de confessionis tribunali reperiemus in illius ore mel divinæ consolationis, gratiæ et laudis, quale in figura contulit Jacob filio suo Judæ, Genes. XLIX. *Juda (o confessio) te laudabunt fratres tui*; omnes scilicet electi. S. Augustinus in sentent. tom. III. sent. CCXL. ait: «Apud misericordiam Dei plurimum valet confessio pœnitentis, qua facit peccator confitendo propitium, quem negando non facit nescium.» Refert Dietmarus et ex eo Baronius anno 1015. Alemanniæ ducem Ernestum Leopoldi filium, cum in venatione fuisset sagitta transfixus, neque sacerdotis, cui confiteretur, esset copia, publicæ coram militibus aulicisque suis omnibus confessum esse atque Wirceburgi juxta patrem sepultum. De quo subdit citatus Dietmarus: «Hic juvenis, ut spero felicem habet animam, cui placuit hic coram multis erubescere, quam coram omnipotenti Deo latere.» Non timuit hic princeps coram subditis suis publice confiteri, quo mel remissionis apud Deum inveniret: quid timemus nos confiteri sacerdoti, etc.

CONCIO VII.

DEFECTUS CONFSSIONIS.

I. Confessio quæ in genere tantum facta. — II. Sine circumstantiis. — III. Non integra. — IV. De levioribus tantum se accusans. — V. Extorta. — VI. Hypocrita.

THEMA.

Quid dicis de teipso? Joan. I.

Legatio hodierni Evangelii a concilio Judæorum ad Joannem missa, non absimilis est ei, quam ablegat Christus ad fideles, cum mittit eis sacerdotes, qui illorum conscientias explorent ac dicant unicuique: *Tu quis es? Et quid dicis de teipso?* Pertinebat ad Judæorum pontificem et seniores scire, quid hic vel ille ageret in re religionis, ac proinde etiam cur Joannes baptizaret, novum introducendo ritum, idcirco non tergiversatur Joannes, sed respondet id, quod res erat; confitetur et non negat. Pertinet etiam, ac multo magis, ad Deum mundi gubernatorem, quid nostrum quilibet actitet. Sacerdotes et levitæ responsum de Joanne ferre debebant concilio; similiter confessarii respondere Deo debent de suis confitentibus. Mittit igitur ad nos legatos suos, non judices aut apparitores, qui terroribus et tormentis veritatem a nobis extorqueant, sed sacerdotes, qui, si eis fideliter et sincere statum nostrum exponamus, confiteamur et non negemus, dimittant quod pecca-